

MAIRI LAURIK

On aeg!

Raamatu väljaandmist on toetanud Eesti Kultuurkapital

Toimetanud Mari Karlson

Kujundanud Liis Karu

© Mairi Laurik ja Tänapäev, 2021

ISBN 978-9916-17-006-9

www.tnp.ee

Trükitud AS Pakett trükikojas

Sisukord

Ma mõtlen su peale	7
On sul mingi idee?	14
Keegi on peaaegu kodus	19
Tutvumine	25
Usuküsimus	32
Igaüks on isemoodi	35
Mitte ühtegi sõna minule!	40
Mõtlemast ei keela keegi	50
Katsed, mida iga päev teha ei saa	58
Siin on keegi	66
Snaiperid ja nende saatus	71
Matused	76
Sõnadel on tagajärjed	83
Kuidas pesta kätelt ...?	86
Muudatused ja otsused	92
Mil võidujoovastus on suurem kui võitlusväsimus	95
Nii need asjad ei käi!	100
Vabandused ja uued testid	104
Krimikroonika varjatud read	109
Ja jäätisest piisab?	118
Luku taga	125
Sääski söötmas	129
Mis veel saab valesti minna?	133
Mõnda elu saab ehk päästa	137
Mõdu on puudu	142
Võib ju lubada ka	148
Ootamatud vabandused	151
See on pikem jutt!	154
Igavesti õpetaja	158
On aeg!	163

Ma mõtlen su peale

„Sokid?“ kergitas Roomet kulmu. „Mida ma sellise ilmaga sokkidega teen? Lühkaritest ja sandaalidest piisab ju.“

„Eesti suvi! Sa peaksid juba teadma, kuidas sellega on: täna sulatab asfalti, homme lõhub rahe kõik kurgid auklikuks.“ Ilm oli viimastel nädalatel tõepoolest liigagi suurepärase olnud. Iga pikem kuumalaine kippus aga lõppema korraliku tormiga, selles võis emal õiguski olla.

„No kui läheb külmaks, siis külmetan!“ ei jätnud Roomet jonni, kuid pani siiski paari teksasid ning mõned sokid ka kotti. Vähemalt polnud see viimaste päevade tavaline „kas sa ikka pead minema“ ja „sa isegi ei tunne neid“ tüüpi vestlus.

Kõik oli alanud umbes nelja aasta eest. Ühel tänasega üsna sarnasel suvepäeval istus Roomet oma toonaste sõpradega Kasaril vana silla all ja nautis jõe jahedust. See oli esimene kord, mil Roomet tundis kellegi surma saabumist. Tollest päevast alates oli ta lähenevat surma ja juba surnud inimesi üha teravamalt tajunud. Nüüdseks võis ta pelgalt inimese peale vaadates ära näha nii mõnegi tema tervisevea või fataalse otsuse.

Kui keegi oleks Roometile mõne aasta eest pakkunud võimalust minna Tallinnasse ning õppida inimestelt, kes nägevat kaasinimeste surmahetki, sellele eelnevat ja järgnevat, oleks Roomet pakkuja kuu peale saatnud. Nüüd oli see tavaline.

Roomet ise nägi inimeste elusid helendava liivakellana nende pea kohal. Ta oli juba harjuda jõudnud, oskas nüüd suu kinni hoida ning vahel sekkuda nii, et see sekkumisena ei tundunud. Hoopis pöörasem oli teadmine, et temasarnaseid inimesi oli mitmeid. Ainuüksi Eestis elas neid rohkem, kui kahe käe sõrmedel kokku lugeda sai, ning uute väljaõpetamise jaoks olid olemas võrgustikud ja süsteemid. Kord kümne aasta jooksul sündis keegi uus ning teda juba oodati.

„Ja oled sa kindel, et sul pole midagi selle vastu, et Karolina sinuga koos tuleb?“ uuris ema kolmekümne kaheksandat korda. Karolinal, nende pere pesamunal, oli samuti oma saladus. Äsja teise klassi lõpetanud tüdruk ei näinud surma nagu tema gümnasistist vend. Roomet ei teadnud veel päris täpselt, milliseks Karolina võimed areneda võivad, kuid vanatädi Salme väitis, et Karolina – või Pärdik, nagu perekond tüdrukut hüüdis – nägi elu ka seal, kus oli vaid selle virvendus. Igal juhul suutis Karolina näha ärasaatmata hingi, võis nendega juttugi ajada.

„Hehh!“ muigas Roomet emale vastuseks. „Kindel või mitte, sellel pole enam mingit tähtsust. Ma lubasin, et ma võtan ta kaasa, ning luban nüüd sulle, et ei kaota teda vanalinnas ära. Okei, ma olen seda ka juba vähemalt kaheksa korda lubanud. Oleks ehk aeg uskuma hakata.“

„Ei pea ninatarka mängima,“ ohkas ema vaikselt. „Me tuleme pühapäeval ise autoga Tallinnasse ja toome ta koju tagasi. Muide, tore oleks, kui Karolina ka Mustamäel ära ei kaoks.“

Roomet noogutas, kuid ei lausunud sõnagi. Mustamäe, kus nende vanem vend Karl oma tüdrukuga elas, näis liiga uus, liigargine ning kummitusevaba selleks, et Pärdik end seal ära kaotada viitsiks. Mingit tegevust polnud nad samuti keskaegsest, äärmisel juhul uusaegsest linnast väljapoole planeerinud. Reede ja laupäev olid niisama vanalinnas uudistamise päevad. Karolina oli raudkindlalt nõudnud, et tema tahab just Roometiga koos Toompea lossi ette minna ja Oleviste kiriku torni ronida. Just

seda viimast argumenti kasutades sai Karolina ka ema nõusse ning nii nad nüüd minemas olidki – Roomet, kes tundis ära surma, ja Karolina, kes oskas näha elavat ka seal, kus kehad olid juba ammu lagunened.

Seda, mis Karli sünnipäevale järgnema pidi, pelgas Roomet ka ise veidi. Põhikooli lõpuni oli Roomet üsna veendunud, et on ainukordne ebard, ning hallimatel päevadel tundusid koolis juhuslikelt möödujatelt saadud sinikad väljateenitutena. Kui ta gümnaasiumisse minnes Lihula kaugemale selja taha jättis ning Viljandis uut elu ehitama hakkas, vajas kogu negatiivsus vaikselt, kuid kindlalt Roometist üha kaugemale. Vanatädi Salme humoorikas pragmaatilisus ning klassikaaslaste toetus aitasid kõvasti kaasa. Pärts ära ei kadunud aga hirmud ka siis, kui ta Viljandi haigla kirurg Kadriaga kohtus. Tollest hetkest alates polnud ta aga enam üksi.

Kadri oli ka see, kes Tallinna Surmasid Roometi olemasolust teavitas. Eeloleval nädalal peaks hakatama Roometit üle vaatama, hindama ning loodetavasti ka õpetama. Roomet ei suutnud otsustada, kas talle meeldiks rohkem olla mingi eriti erilisel hullude võimetega tegelane või vastupidi suhteliselt tavaline poiss, kes lihtsalt nägi natuke rohkem. Noh, selline, kelle puhul suured Surmad õlgu kehitavad ja õlale patsutades nendivad, et näe, oskad küll juba natuke, aga suurt midagi muud polegi. Mingis mõttes oleks see viimane pettumus, suur pettumus. Teisalt aga hirmutasid teda igasugused võimalused veelgi kummalisematest surmaga seotud teemadest. Natuke oli Kadri talle rääkinud, kuid Viljandi haigla kirurg rõhutas alati, et teab vaid seda, mis teda ennast seob, ning tegelikult on Pühavaimu kiriku raamatukogus teoseid, millesse ta sissegi pole vaadanud.

Pabistamisest polnud kasu! Laisk pärastlõunane päike näis olevat sama meelt, kui Roomet end voodile kukutas ja Meritile helistas. Ei midagi. Pisut pettununa vajutas ta arvuti kaane kinni ja

keeras muusika valjemaks, jäädes ise voodile lebama ja valgest laest kärbsesitaplekke otsima. Neid leidus seal kesksuveks juba üksjagu. Ainult et ...

Uuest ideest innustunult lükkas Roomet end voodist püsti ning guugeldas kärbsesita kaalu. Kui teaks kaalu, oleks võimalik välja arvutada minimaalne väljutamiskiirus, et plekk endiselt lakke jääks, mitte põrandale ei kukuks. Ta proovis mitmeid märksõnu ja erinevaid lähenemisnurki, kuid ei midagi.

„Lollakas!“ kirus Roomet paar minutit hiljem, „täiesti sooda ja ülemaganud.“ Kiiruse määramiseks polnud vaja muud kui kärbse jalgade pikkust ning seda oli juba märkimisväärselt lihtsam leida. Täpse tulemuse arvutamiseks peaks veel õhutakistusega arvestama, kuid selle osakaal jäi mõõtemääramatuse piiridesse. Teisisõnu öeldes oli see lihtsalt ebaoluline.

Nüüd aga ei saanud ta ka kaalu asja niisama jätta. Tundus, et Google, mis sisaldas kõike, ei andnud sedavõrd elementaarset infot ülemäära kergesti kätte. *Shit, dump, fecals, excrement?* Veel mõni põnev märksõna, mille järgi otsida?

Enne tulemusele ligilähedalegi jõudmist andis arvuti märku sissetulevast kõnest – Merit.

„Hei! *Sorry*, et ma enne vastu ei võtnud. Ma ei tahtnud telefoni vaarikatesse kaasa võtta. Kui kuhugi maha oleks kukkunud, oleks tüütu otsida.“

„Pole hullu! Sõid minu eest ka, ma loodan?“

„Eip! Seda pead ise tegema. Muide, sel aastal on nii palju vaarikaid, et ma arvatavasti toitungi järgmised päevad vaid vaarikatest ja grill-lihast.“

„Normaalne. Meil on alles esimesed. Põhimass saab kindlasti järgmisel nädalal valmis ning selleks ajaks, kui ma Tallinnast tagasi tulen, on need raudselt juba ära söödud. Ja ilmselgelt ei paku Karl Mustamäe korteris grillilt tulevaid hõrgutisi.“

„Hea pessimist!“ naeris Merit. Roomet jõllitas ekraani. Oli asju, millest ei saanud iial küllalt, ning üks neist oli hetk, mil Merit pea

kuklasse ajas ja naerda lõkerdas. Ta tegi alati lõuaga väikse jõnksu vasakult paremale, mille peale juuksed kerge hoo sisse said ning alles mitu võnget hiljem rahunesid. Arvutikaamera ei näidanud jõnksu, mille rinnad samal ajal teisele poole tegid, kuid Roomet oskas liigutust vaimusilmas ette kujutada. Ta oli terve aasta Meritit vaadelnud, tüdrukut joonistada püüdnud. Praegugi haaras käsi pastaka järele ning tõmbas esimesele ette juhtunud paberiribale paar lainjat kriipsu, kujutamaks naerus kiikuvat juuksesalku.

„Realist,“ nentis Roomet. Tavaliselt oli see kõik vastupidi – Merit üritas pead selgena hoida ning takistas Roometil liiga uskumatutest asjadest rääkimist. Ilmselgelt ei kuulunud vaarikad ja surnud inimesed samasse kategooriasse, kuid taolise mõtteväljatuse peast läbi lubamine ajas naerma.

„Ole siis realist, kui tahad, aga realist peaks ju ometi mõistma, et järgmise nädala algusenigi on päris mitu päeva. Isegi külmal läänerannikul jõuab päris mitukümmend vaarikat selle ajaga punaseks minna.“

„Nagu sa tead, lähen mina juba homme.“

„Õige küll! Aga su vanemad tulevad pühapäeval. Lase neil tuua! Kuule, selle kohta, et sa igasugustel olümpiaadidel ülikõva oled, oled sa kohati erakordselt loll,“ võttis Merit käsi rinnale risti pannes teema kokku ning naaldus tagasi.

„Oota! Ära liiguta!“ hõikas Roomet Meritile. Kiiruga tõmbas ta mõned raamivad jooned, skitseeris tüdruku poolkeha ja arvuti-ekraani piirid. „Ma ei imesta enam üldse, et sa Reelikaga nii hästi klappisid,“ lisas Roomet joonistusele keskendudes. „Tal on minust üsna samasugune arvamus.“

„Tühja tal on! Sa oled üks ta kahest vennast ja kui ma midagi arvama peaksin, siis minu meelest meeldid sina talle rohkem kui Karl.“

Roometi käes olev pastakas vormis samal ajal Meriti vasakut kulmu, seejärel üksikut juuksesalku, mis sealtsamast lähedalt mööda lookles.